

[Hans Kjør.]

importafgiften ville begrunde andre afgiftsforslag, et spørgsmål, hvis berettigelse ligger i den omstændighed, at regeringen er i færd med at omsætte prøvenuet i nye udgifter til opfyldelse af letsindige valgløfter.

Over for disse forsikringer om, at importafgiften slet ikke har provenumæssige formål, står så den kendsgerning, at finansministeren har udtrykt sig derhen, at der kun var et begrænset beløb at gøre godt med, hvis loven skulle tjene sit formål. Hvis formålet alene skulle være at forbedre betalingsbalancen, kunne man vel forvente, at kriteriet for fritagelser i det mindste var at undgå afgiften i alle de tilfælde, hvor resultatet direkte kan påvises at blive det modsatte. Selv om det skulle være overflødigt, må jeg nok for at undgå enhver misforståelse her erindre om, at jeg alene tillægger loven mulige virkninger for en kortvarig betalingsbalanceforbedring ved den sminkede forbedring, der kan følge af midlertidige lagerreduktioner og udsatte investeringer, medens virkningerne på længere sigt vil være modsatte.

Men vi har blandt de mange henvendelser adskillige, der kan tydes derhen, at det, man kunne kalde plusvirkningerne på importsiden, direkte overskygges af minusvirkningerne på eksportsiden. I vor naturlige trang til at hjælpe de truede virksomheder og deres ansatte har vi derfor i udvalget behandlet spørgsmålet om dispensationsadgang, der i hvert fald kunne benyttes, når sådanne direkte virkninger kunne påvises. Ingen forståelse har været mulig at opnå hos ministeren herfor, selv om det da i sådanne tilfælde må være åbenbart, at fritagelse måtte gavne det erklærede mål for betalingsbalancen.

Det er selvsagt helt umuligt at komme ind på alle de mærkværdigheder, vi har fået påvist i udvalget, men lad mig i hvert fald nævne, at vi har tilfælde, hvor færdigvarer er fritaget ved indførsel her til landet, men hvor produktionen af selv samme vare her i landet, der i vidt omfang eksporteres, rammes af, at produktionsdele belastes med afgiften. Særlig spidsfindigt var et tilfælde, hvor en produktionsdel ville være fritaget, hvis den var åben i begge ender, for så var det et rør, men når den var lukket i den ene ende, hvilket var nødvendigt for produktion

af denne vare, var det ikke et rør længere, og så var det afgiftsbelagt, og også her er de tilsvarende færdige produkter afgiftsfri. Det er ikke kun disse virksomheder og deres medarbejdere, der har svært ved at forstå, hvordan dette skal være til gavn for beskæftigelse og betalingsbalance.

Mest konsekvens finder jeg i det ændringsforslag, hvorefter maskiner til en værdi af over 5.000 kr. fritages, når de er købt eller lejet på bindende aftale før lovens gennemførelse. Det vil utvivlsomt redde nogle virksomheder fra direkte ruin, at de fritages for en sådan særskat. Men når finansministeren ellers har anlagt det synspunkt, at fritagelse for halvfabrikata, der indgår i produktionen, måtte gå forud for fritagelser for produktionsmaskiner med den motivering, at maskininvesteringer bedre kan udsættes, så ville der være endnu mere konsekvens i, at også halvfabrikata og produktionsdele, hvorpå der er afgivet bindende ordre før lovens ikrafttræden, blev fritaget.

Selve betragtningen om, at investeringer i produktionsmaskineri kan udskydes, illustrerer en utilstrækkelig forståelse hos finansministeren for den nødvendige investering til fremme af konkurrenceevnen, der skal sikre arbejdspladserne i fremtiden, og det står i skærende kontrast til det nu af den selv samme minister fremsatte lovforslag om særlige investeringsfradrag. Det ville unægtelig være en fordel for erhvervslivet, hvis ministerens idégrundlag var koordineret og ikke kunne opfattes som en slags personlighedsspaltning.

Skal jeg vurdere, hvilke kriterier der ligger bag de nu foreslåede yderligere fritagelser af materiale og komponenter, forekommer det mig, at det er henvendelserne fra de største virksomheder, der har vejet tungest. Nu var finansministeren jo ved første behandling så ivrig for at understrege, at den stærke smed overhovedet ikke havde henvendt sig, men at ministeren alene havde haft en ganske konkret forhandling med en sekretær fra Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark om Staalvalseværket. Den havde jo da dengang ikke ført til noget resultat, men nu har imidlertid den stærke smed henvendt sig som underskriver på den henvendelse, udvalget fik fremsendt fra Centralorganisationen efterfølgende sekretærens